

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o petycyach Ls. 582, 979 i 1363 gmin Ostrów, Handzlówka, Wierzawice, Königsberg, Hucisko, Jelna, Ruda, Szarżyna i kilku innych gmin powiatu łańcuckiego, domagających się przekazania przekroczeń przeciw bezpieczeństwu czci władzom gminnym do sądzienia i karania.

Wysoki Sejmie!

Gminy Ostrów, Handzlówka, Wierzawice, Königsberg, Hucisko, Jelna, Ruda, Szarżyna i kilka innych gmin powiatu łańcuckiego wniosły na ręce p. Żardeckiego do Wysokiego Sejmu petycyę do L. 582, 979 i 1363, żeby sprawy o przekroczenia przeciw bezpieczeństwu czci oddano do sądzienia i karania władzom gminnym.

Nie da się zaprzeczyć, że konsekwencye ścigania przekroczeń tego rodzaju, po za siedzibą sądu popełnionych, trafiają dotkliwie strony interesowane z powodu straty czasu i kosztów podróży do sądu, w ogóle dotkliwiej, jak warte są tego same sprawy, kończące się w licznych wypadkach pogodzeniem się na korytarzach sądowych — jakkolwiek z drugiej strony wszystkie te ujemne ekonomiczne następstwa procesów honorowych ostatecznie (z wyjątkiem powołanych świadków) od woli stron procesowych zależą, bo przymusu do jawienia się w sądzie nie ma ani dla oskarżyciela, ani dla oskarżonego.

Mogłoby się zdawać, że przekazanie podobnych przekroczeń władzom gminnym, byłoby w ogóle pożytecznem, zwłaszcza też, że zmniejszyłyby się agendy Sądów powiatowych, notorycznie przeciężonych.

Atoli obecne ustawy karne nie dopuszczają absolutnie, żeby sprawy ustawami temi objęte, a zatem także przekroczenia przeciw bezpieczeństwu czci, mógł kto inny sądzić i karać, jak sędzia właściwy.

Domagać się zaś częściowej zmiany ustaw, obowiązujących w kierunku przez petentów wskazanym, dziś nie byłoby na czasie, kiedy właśnie zmiana całego kodeksu karnego jest przedmiotem obrad w Radzie państwa, zwłaszcza, że nie możnaby powiedzieć, że potrzebę zmiany takowej zmanifestowały już szersze koła naszego społeczeństwa.

Owoż właśnie nowy kodeks karny, a względnie rządowy projekt do niego, zawiera w artykule XI. postanowienie, że Minister sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych mocen będzie w drodze rozporządzenia przekazać (także) władzom gminnym pewne w tem rozporządzeniu określić się mające przekroczenia przeciw ustawie karnej do wydawania o s ą d ó w (Strafverfügungen), ale tylko osądów, które w razie sprzeciwienia się stron, wraz z dochodzeniami muszą być odsyłane właściwemu sądowi do dalszego postąpienia sądowego.

Wypływa z tego, że myśl petentów znajdzie w nowym kodeksie karnym w pewnych granicach uwzględnienie.

Perspektywa ta powinna na razie zadawałniać, z uwagi mianowicie, że nie ma wcale pewności, iż gminy w kraju, poszczególnie gminy wiejskie, będą w ogóle w położeniu, dopisać w s z ę d z i e choćby tym zadaniom, jakie dla nich projekt nowego kodeksu karnego przygotowuje, to jest, że władze gminne będą wszędzie uzdolnione do wydawania choćby tylko takich korekturze sądowej podlegających osądów.

Zaleca się przeto czekać na nową ustawę karną — poczem też wnosi komisya prawnicza,

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycyami Ls. 582, 979 i 1363 gmin Ostrów, Handzlówka, Wierzawice, Königsberg, Hucisko, Jelna, Ruda, Szarżyna i kilku innych gmin powiatu łańcuckiego, domagających się przekazania przekroczeń przeciw bezpieczeństwu czci władzom gminnym do sążenia i karania.

Lwów dnia 23. marca 1892.

Przewodniczący:

Zoll.

Sprawozdawca:

Krynicki.